

INDENRIGSMINISTERIET

Den 21. april 1982

Besvarelse af spørgsmål stillet af folketingets udvalg til valgs prøvelse (Alm. del – bilag 28)*Spørgsmål:*

Er der overensstemmelse mellem den overførselsmetode, der er anvendt i 1 tilfælde i 1973, 1 tilfælde i 1975 og 2 tilfælde i 1977 og den metode, der blev anvendt for socialistisk folkeparti i Søndre storkreds ved det den 8. december 1981 afholdte valg?

Svar:

Ved alle de i spørgsmålet nævnte, fire folketingsvalg er »Andre partistemmer« henført til den kandidat, der er nr. 1 på partilisten.

Ved valgene i 1973, 1975 og 1977 er henføringen af »Andre partistemmer« til partilistens nr. 1 foretaget i sammearbejdsgang som overførslen af stemmerne for den kandidat, der har opnået det laveste stemmetal. Årsagen hertil er den, at det i alle de nævnte tilfælde umiddelbart har kunnet konstateres, at partilistens nr. 1, selv med tillæg af »Andre partistemmer« ikke ville kunne opnå det for et mandat fornødne stemmetal – fordelings-tallet, hvorfor overførsel af stemmer fra den kandidat, der havde opnået det laveste stemmetal ville være fornøden. Ved at foretage de to overførsler i en arbejdsgang er en åbenbart overflødig mellemregning undgået.

Ved valget i 1981 er »Andre partistemmer« først henført til partilistens nr. 1, og derefter er stemmerne for den kandidat med det nu laveste stemmetal fordelt mellem de øvrige kandidater. Dette skyldes, at netop kandidatlistens nr. 1 var kandidaten med det laveste stemmetal – før tillægget af »Andre partistemmer«. Det har derfor først efter overførslen af »Andre partistemmer« (1. arbejdsgang) kunnet konstateres, hvilken kandidat der (nu) havde det laveste stemmetal, og fra hvem overførsel af stemmer (2. arbejdsgang) skulle finde sted.

Jeg kan på denne baggrund bekræfte, at der ikke hersker uoverensstemmelse mellem overførselsmetoderne ved de 4 nævnte valg, idet »Andre partistemmer« ved alle valg er

henført til partilistens nr. 1. og idet den ved valgene i 1973, 1975 og 1977 for en umiddelbar betragtning afvigende fremgangsmåde alene har været begrundet i praktiske hensyn og i øvrigt har været uden nogen betydning for resultatet af kandidatudvælgelsen.

På den givne foranledning skal jeg tilføje følgende:

Princippet for kandidatudvælgelsen ved partilisteopstilling er det, at der først udfindes et fordelingstal; den kandidat/de kandidater, der først opnår fordelingstallet – enten umiddelbart eller i kraft af de særlige regler om stemmeoverføring – er valgt. Fordelingstallet er defineret således, at det er udtryk for det laveste stemmetal, som altid vil give ret til et mandat. En fortolkning af loven, hvorefter »Andre partistemmer« skulle indgå i beregningen af fordelingstallet, men ikke skulle tildeles en af kandidaterne, ville indebære, at fordelingstallet ikke længere udtrykte det laveste stemmetal, der altid giver ret til et mandat. En sådan fortolkning af loven, hvorefter »Andre partistemmer« skulle indgå i beregningen af fordelingstallet, men ikke skulle tildeles en af kandidaterne, ville indebære, at fordelingstallet ikke længere udtrykte det laveste stemmetal, der altid giver ret til et mandat. En sådan fortolkning ville således stride mod princippet for kandidatudvælgelsen. Det følger heraf, at den tvivl, som den nuværende affattelse af folketingsvalgløvens §§ 46 og 47 kan give anledning til, alene vedrører et valg mellem følgende alternativer:

Enten må »Andre partistemmer« holdes helt uden for beregningen ved kandidatudvælgelsen og således hverken tillægges nogen kandidat eller indgå ved opgørelsen af partiets fordelingstal i kredsen,

eller også må »Andre partistemmer« forlods tillægges partilistens nr. 1 forinden der foretages stemmeoverføring fra den kandidat, der (herefter) har opnået færrest stemmer.